

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Часопис засновано у січні 1912 року і відроджено у січні 1990 року

17 лютого 2010 року

№ 2 (251) ЛЮТИЙ 2010 року

Широ вітаємо учасників і гостей звітної конференції УЛТ у Львові!

Чергова звітна конференція УЛТ у Львові відбудеться
27 лютого 2010 року в актовому залі теоретичного корпусу
ЛНМУ імені Данила Галицького. Початок о 10-й годині.

НАПЕРЕДОДНІ 100-РІЧЧЯ УЛТ

У жовтні 2010 року Українське лікарське товариство у Львові відзначатиме своє 100-річчя. Одночасно зі святкуванням ювілею у Львові відбудеться XIII конгрес Світової федерації Українських лікарських товариств (див. с. 3). Пропозиції щодо відзначення 100-річчя УЛТ та проведення XIII конгресу СФУЛТ просимо надсилати на адресу УЛТ у Львові: 79010, вул. Кармелюка, 3; тел. (факс): (032) 276-97-98; електронна пошта: uprava@ult.lviv.ua, а також на сайт УЛТ: www.ult.lviv.ua. Просимо також надсилати історичні матеріали, фотографії, спогади, пов'язані з діяльністю УЛТ.

Головна управа УЛТ у Львові.

У номері читайте:

**2-3 – Доступність
медичного обслугову-
вання: правові та
біоетичні аспекти**

**3 – У Львові відбу-
деться XIII конгрес
СФУЛТ**

**4-5 – Педагогічні
засади професора
Степана Мартиніва
(з нагоди 100-ліття від
дня народження)**

**6-7 – "Ми вдихнули
неповторний аромат
Парижа..."**

Столітній ювілей УЛТ у Львові маємо розглядати не тільки як дійсно велике свято української лікарської громади, а насамперед як привід до великого здвигу в суспільному житті цієї громади. Видано Указ Президента України про відзначення ювілею на державному рівні, в якому, зокрема, дано низку доручень Кабінету Міністрів щодо цього, маємо організаційні комітети на різних рівнях. Але реальне наповнення цієї непересічної події, яке показало б себе насамперед в якості потужного стимулу як для діяльності УЛТ, так і для радикального посилення ролі медичної громади у побудові в Україні дійсно громадянського суспільства, бачиться в іншому. Воно можливе лише за умови активної участі кожного члена товариства у підготовці та проведенні ювілейних заходів.

Напередодні скликання чергової щорічної ювілейної конференції УЛТ у Львові вважаємо за необхідне звернутися до всіх членів товариства і насамперед до учасників конференції. Вся значимість ювілейних заходів та їх масштабність цілковито залежать від активної участі у них кожного з членів товариства. Тому на конференції очікуємо активних суттєвих ділових пропозицій щодо підготовки до відзначення ювілею, зокрема, його організаційних засад. Різномічне і глибоке висвітлення історії УЛТ, розкриття її невідомих сторінок та постатей неможливе без участі якомога ширшого кола членів товариства.

Відзначення ювілею УЛТ повинно бути не лише підсумовуванням його вікової діяльності. Як казала Ліна Костенко, "кожний фініш – це, по суті, старт". Отже, найвагомим результатом ювілею має стати опрацювання програмних засад подальшої діяльності товариства, окреслення його ролі у радикальному покращанні вітчизняної системи охорони здоров'я, кристалізації стратегічних засад товариства у розбудові української держави у теперішні, далеко не прості для України часи. Тільки разом, лише за

активної участі всієї української медичної громади, можемо гідно підійти до вікового рубежу та, переступивши через нього, увійти у друге століття діяльності УЛТ.

Лише наша спільна праця на цьому шляху дозволить залишити нашим спадкоємцям добру пам'ять про теперішніх членів товариства. Таку пам'ять, яку залишили нам, нині сущим, засновники УЛТ, його провідні діячі, активні члени початку ХХ століття, довоєнних часів, члени товариства в діаспорі, а також ті, хто віродив товариство із здобуттям нашої незалежності. Тож берімося до роботи, бо до цього закликають нас історія і реалії сьогодення, які вимагають згуртованості у нелегкій праці становлення сучасної охорони здоров'я, української медицини як важливого елементу розбудови цивілізованої держави.

Зеновій МАСНИЙ.

• Трибуна «НЗ»

ТІЛЬКИ РАЗОМ!

Зеновій МАСНИЙ.

ДОСТУПНІСТЬ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ: ПРАВОВІ ТА БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ

● *Медицина і право*

В українському законодавстві держава декларує гарантії ефективної та доступної медичної допомоги кожному громадянину. Проте дійсність, на жаль, часто доводить протилежне...

Серед усіх соціальних обов'язків сучасної цивілізованої держави охорона здоров'я посідає одне з чільних місць, оскільки стосується кожного громадянина. В Україні, принаймні на законодавчому рівні, охорона здоров'я також визнається пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави.

У чисельних нормативно-правових актах, включно з Конституцією, декларується право кожної особи на охорону здоров'я, медичну допомогу, причому гарантується їй висока ефективність і безоплатність. Зокрема, у ст. 49 Конституції України зазначено: "Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування". Подібні гарантії можна знайти й у Законі України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" (далі "Основи"), який є своєрідним "сурогатним медичним кодексом". Так, у ст. 4 "Основа" наводяться основні принципи охорони здоров'я, серед яких:

- ✓ визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямом діяльності суспільства і держави, одним з головних чинників виживання та розвитку народу України;
- ✓ рівноправність громадян, демократизм і загальнодоступність медичної допомоги та інших послуг в галузі охорони здоров'я;
- ✓ відповідність завданням і рівню соціально-економічного та культурного розвитку суспільства, наукова обґрунтованість, матеріально-технічна і фінансова забезпеченість;
- ✓ орієнтація на сучасні стандарти здоров'я та медичної допомоги, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом в галузі охорони здоров'я.

У ст. 7 "Основа" гарантується надання "всім громадянам гарантованого рівня медико-санітарної допомоги у обсязі, що встановлюється Кабінетом Міністрів України", а ст. 38 гарантує право пацієнта вільно обирати лікаря та лікувальний заклад: "Кожний пацієнт має право вільного вибору лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги. Кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим в будь-якому державному лікувально-профілактичному закладі за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити від-

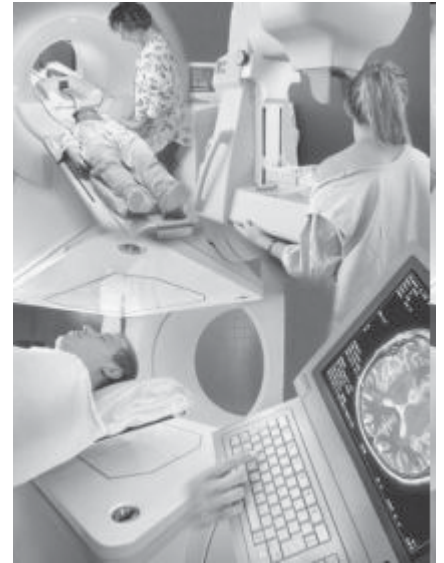
повідне лікування". Інші статті "Основа" (зокрема 12, 13, 18, 19) декларують і гарантують достатнє державне фінансування охорони здоров'я, але з відрахуванням на це не менше десяти відсотків національного доходу.

Право на охорону здоров'я декларується також і Цивільним кодексом України. Зокрема, у ст. 283 ідеться про те, що "фізична особа має право на охорону її здоров'я. Охорона здоров'я забезпечується системною діяльністю державних та інших організацій, передбаченою Конституцією України та законом".

Порушення згаданих прав громадян тягне за собою юридичну відповідальність винних осіб: цивільну, адміністративну, кримінальну та дисциплінарну. Доцільно, зокрема, згадати ст. 140 Кримінального кодексу України, яка передбачає кримінальну відповідальність за неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником, а також ст. 184, в якій передбачено кримінальну відповідальність за порушення права на безоплатну медичну допомогу.

Згаданих посилань на нормативно-правові акти чинного законодавства України є цілком достатньо, щоб можна було стверджувати: держава декларує у законодавстві гарантії ефективної та доступної медичної допомоги кожному громадянину. Проте дійсність, на жаль, часто доводить протилежне. І справа тут не лише у виконавчій дисципліні, на яку часто полюбують посилались чиновники від медицини. Адже не секрет, що механізм фінансування охорони здоров'я часто не дозволяє довести необхідні кошти туди, де вони є найпотрібнішими – до пацієнта. Доступність медичної допомоги, ніби ефективної та безоплатної, стає доволі сумнівною.

У таких умовах, незважаючи на декларації, тягар оплати лікування лягає на плечі самого хворого. І це не стільки "заяложена" у суспільній думці оплата праці лікаря, який, до речі, отримує від держави більш ніж скромне утримання. Значні кошти пацієнта йдуть власне на необхідні для лікування медикаменти, розхідні матеріали тощо. І це у державних закладах охорони здоров'я! Медичне ж обслуговування у приватних закладах охорони здоров'я, де часто рівень технологій на-

дання медичної допомоги справді відповідає світовим стандартам (не слід плутати зі світовими стандартами якості надання медичної допомоги), для значної частини населення України є переважно недоступним.

Як бачимо, лише правових механізмів для забезпечення доступності медичної допомоги населенню абсолютно недостатньо. А власне доступність ефективної медичної допомоги є, на нашу думку, чи не основним критерієм рівня медичного обслуговування та охорони здоров'я у державі.

Можна говорити про досягнення сучасної медичної науки, але якщо вони застосовуються при лікуванні лише певної частини суспільства, а не всього населення, то така медицина не може претендувати на етичність. Якщо у медицині зникає чи суттєво зменшується етична частка, то і сама медицина перетворюється на певний варіант підприємницької діяльності.

У сучасних умовах, коли фінансування медицини державою і далі залишається пріоритетним завданням лише на папері законодавчих актів, дуже складно знайти спосіб зробити медичне обслуговування максимально ефективним і доступним. Для досягнення успіху в цьому напрямку не можна обійти увагою етичну сторону проблеми. Адже не секрет, що ефективне лікування не завжди означає дороговартісне лікування. І етичною

з боку лікаря буде диференціація співвідношення платоспроможності пацієнта та вартості лікування. Власне це потребуватиме від лікаря не тільки громадянської позиції, співчуття до пацієнта, але й високого рівня професійної підготовки.

На підтвердження прийнятності цієї думки доцільно навести витяги з деяких міжнародних документів, у яких наголошується на етичних складових медичної допомоги. У "Міжнародному кодексі медичної етики" у розділі "Загальні обов'язки лікаря", зокрема, наголошується:

"Лікар не повинен дозволяти фінансовим інтересам впливати на вільне та незалежне виконання професійних рішень в інтересах пацієнтів".

У "Декларації щодо незалежності та професійної свободи лікаря" також зустрічаємо твердження про питання вартості лікування: "Незважаючи на те, що лікар повинен знати вартість медичного лікування й активно брати участь у зменшенні вартості медичних заходів, першим обов'язком його є відстоювання інтересів хворих і травмованих (всупереч вимогам суспільства зменшити витрати), щоб не наражати на небезпеку здоров'я пацієнта чи навіть його життя".

Отже, доступність ефективного медичного обслуговування є одним з визначальних критеріїв розвитку громадянського суспільства в конкретній державі. На жаль, ми ще не можемо говорити як про достатній розвиток громадянського суспільства, так і про доступність якісної та ефективною медичної допомоги для більшості населення в Україні. Проте вирішення цього питання залежить не лише від державних органів, а й від позиції всіх громадян, передусім лікарів, які повинні бути високоінтелектуальним прошарком суспільства та захищати етичні позиції у медичному законодавстві.

Володимир СИНИЦЯ,
доцент, член Головної управи
УЛТ у Львові.

ДО УВАГИ МЕДИКІВ!

В домівці УЛТ у Львові працює юридичний консультативний пункт. Юридичні консультації для медичних працівників безкоштовні.

Адреса:
м. Львів, вул. Кармелюка, 3.
Довідки за тел.: 276-97-98

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ WORLD FEDERATION OF UKRAINIAN MEDICAL ASSOCIATIONS

У ЛЬВОВІ ВІДБУДЕТЬСЯ XIII КОНГРЕС СФУЛТ

30 вересня – 3 жовтня 2010 року в місті Львові у рамках відзначення 100-річчя Українського лікарського товариства відбудеться XIII Конгрес Світової Федерації Українських лікарських товариств (СФУЛТ). Відповідальними за сприяння у проведенні XIII Конгресу СФУЛТ визначено Міністерство охорони здоров'я України, Академію медичних наук України, Національну академію наук, Міністерство закордонних справ України разом із Всеукраїнським лікарським товариством (ВУЛТ), Українською всесвітньою координаційною радою і товариством "Україна-Світ".

XIII Конгрес СФУЛТ та 100-річчя Українського лікарського товариства включено до реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, які проводитимуться у 2010 році, затвердженого МОЗ України та АМН України (Конгреси – №6). Відзначення 100-річчя Українського лікарського товариства проводитиметься на державному рівні відповідно до Указу Президента України від 16 грудня 2009 року №1055/2009.

Програмні питання Конгресу:

1. Історія розвитку та наукова діяльність Українського лікарського товариства.
2. Подвижницька діяльність українських лікарів.
3. Внесок українських лікарів у світову медицину.
4. Нове у сучасній медицині: діагностика, лікування, профілактика, організація охорони здоров'я та медичної допомоги в різних галузях медицини.

Під час роботи Конгресу передбачаються супутні заходи:

1. Телеконференція: "Телемедицина, електронні зустрічі лікарів – досвід, перспективи розвитку" (відповідальна – д-р Роксолана Горбова).
2. Виставка провідних українських та закордонних фірм "МЕДИЦИНА. ЛІКІ" (проводитиметься 1 – 2 жовтня 2010 р.).

Місце проведення Конгресу – Україна, 79010, м. Львів, вул. Пекарська, 69, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького.

Заїзд учасників – з 30.09 2010 р.

Урочисте відкриття – 01.10 2010 р.

Адреса Оргкомітету:

Мусій О.С., XIII Конгрес СФУЛТ, а/с 13, м. Київ - 22, 03022, Україна;
тел +38050/ 355 2425, +38044/ 253 4932;
Е-пошта: sfult@ukr.net; Інтернет: www.sfult.org.ua.

Адреса регіонального Оргкомітету в м. Львові:

Оргкомітет "100-річчя УЛТ", Українське лікарське товариство у Львові,
вул. Кармелюка 3, м.Львів, 79010, Україна; Е-пошта: uprava@ult.lviv.ua;
тел. +380322/ 76 9798; +38050/ 317 1700.

Робоча мова Конгресу – українська.

Передбачено екскурсійну програму.

Тези доповідей з програмних питань буде опубліковано в Матеріалах XIII Конгресу СФУЛТ (міжнародна публікація).

Кінцевий термін подачі тез – 01 квітня 2010 року.

З умовами участі в конгресі, формою зголошення, правилами для оформлення тез доповідей можна ознайомитися:

**Е-пошта: sfult@ukr.net;
Інтернет: www.sfult.org.ua.**

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА СТЕПАНА МИХАЙЛОВИЧА МАРТИНІВА (1910-1996)

Народився у с. Кривому Раде-хівського повіту на Львівщині 22 лютого 1910 року. У 1936 р. закінчив медичний факультет Львівського університету. Працював ординатором терапевтичного відділу Львівського загального шпиталю (1936-1944), за сумісництвом – асистентом кафедри факультетської терапії Львівського медичного інституту (1941); асистентом (1944), доцентом кафедри шпитальної терапії (1945-1953), директором клінік (1944-1945) Львівського медичного інституту; завідувачем кафедр пропедевтичної терапії педіатричного і санітарно-гігієнічного факультетів (1953-1954), факультетської терапії педіатричного, стоматологічного і санітарно-гігієнічного факультетів (1954-1985) Львівського медичного інституту.

Кандидат медичних наук (1952), доцент (1953), доктор медичних наук (1971), професор (1972).

Автор понад 200 праць з проблем гематології, трансфузіології, клінічної імунології; патології кровотворної, серцево-судинної і травної систем; цитодіагностики онкологічних захворювань. Блискучий діагност, визначний клініцист, досвідчений педагог. Заклав основи Львівської наукової школи гематологів і клінічних імунологів – підготував 38 кандидатів, 7 докторів наук.

Помер 6 квітня 1996 року.

● До 100-ліття УЛТ у Львові: Новітня історія. Постати

22 лютого 2010 року виповнюється 100 років від дня народження Степана Михайловича Мартиніва – відомого львівського лікаря, завідувача кафедри пропедевтичної терапії Львівського медичного інституту в 1955-1985 роках, одного з перших професорів серед українців-галичан. Він був блискучим клініцистом, діагностом, одним із найвідоміших гематологів України, досвідченим педагогом, людиною високої культури. Був Почесним членом Українського лікарського товариства.

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСОРА СТЕПАНА МАРТИНІВА

(З НАГОДИ 100-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

То було десь за рік (а може, за декілька місяців) до того, як Степан Михайлович відійшов у Вічність... Під час нашої прогулянки на вулиці Мечникова підійшла до нас старша пані, представилася. Виявилося, що вона – колишня студентка професора Мартиніва, лікар, вже на пенсії. Сказала, що донині пам'ятає лекції професора – глибокі, змістовні, які дуже багато давали студентам...

Інший епізод з пам'яті *. Коли я щевчився в медичному інституті і мешкав у гуртожитку разом зі студентами педіатричного і санітарно-гігієнічного факультетів, то бачив, наскільки глибоше вони знають терапію, ніж ми, лікувальники. Пам'ятаю, як мої однокурсники ходили слухати лекції професора Мартиніва...

Він був **Вчителем, Педагогом з великої літери** і педагогічній майстерності постійно присвячував свою увагу. До навчання студентів і лікарів, до викладу матеріалу підходив – як, зрештою, до всього – по-науковому. Не раз цитував різні статті про виклад матеріалу, сприймання його аудиторією тощо.

Степан Михайлович вважав, що **всього навчити студентів не можна**, тим більше, що вже на той час, коли вони стануть лікарями, наука піде вперед. Тому викладачу треба подати основні положення, навести основні приклади і, головне, – **навчити студента мислити, аналізувати**, щоб він міг добре орієнтуватися в проблемі.

* Цей короткий допис побудовано на спогадах, нотатках, конспектах лекцій (вони зберігаються у родича професора Мартиніва – д-ра Івана Шавалюка), бо друківаних праць на педагогічні теми Степан Михайлович не залишив (авт.)

Великого значення уділяв ілюстративності подачі матеріалу. На лекціях практично завжди була демонстрація хворого (лише зрідка – самої історії хвороби) з доволі глибоким аналізом основних проявів хвороби, поясненням – що, чому і як. Завжди демонстрував також таблиці, схеми і діапозитиви. На його кафедрі був великий запас різноманітних таблиць, сотні діапозитивів, стенд з розділу серцевих вад (для навчання і перевірки своїх знань), який зробив самотужки доцент Микола Антонюк. Нерідко на лекції професор Мартинів приносив нові, свіжопідготовлені схеми, рисунки і демонстрував їх з допомогою епідіаскопа.

Відомо, що Степан Михайлович дуже багато читав, передплачував чимало медичних журналів, зокрема, закордонних. Завдяки цьому з його лекцій можна було дізнатися про всі наукові новинки. Обов'язковим аспектом лекцій професора С.М. Мартиніва був високий рівень науковості викладу. Він ніколи не вдавався до примітивного викладу, водночас пояснював весь матеріал (навіть дуже складний) надзвичайно дохідливо, так, щоб усі могли все зрозуміти. Завжди мав найсвіжіші відомості про ту чи іншу патологію – все збирав до окремих папок – і про все те можна було довідатися на його лекціях.

Був великим прихильником синдромної діагностики. На лекціях постійно наголошував на тому, що лише такий підхід у розпізнаванні хвороб значно легше діагностичний процес. Це не раз демонстрував під час обходів, при аналізі складних випадків.

Оскільки викладав для студентів педіатричного, стоматологічного і санітарно-гігієнічного факультетів, то намагався адаптувати лекційний матеріал стосовно специфіки факультету. З його лекцій могли б користатися передусім лікувальники,

однак (як це не парадоксально!) доцент, а потім професор Степан Мартинів – відомий спеціаліст, блискучий діагност і клініцист – викладав не на лікувальному факультеті.

Як завідувач кафедри ніколи не опускався до відвідування практичних занять, щоб контролювати викладачів. Тільки все наголошував, щоб ми, асистенти і доценти, не перетворювали практичні заняття на мікролекції (то, як відомо, хвороба всіх викладачів, особливо – молодих, бо хочеться, мабуть, показати свої знання). Викладав лише українською мовою.

Великого значення надавав студентським науковим конференціям. Був переконаний, що студенти – учасники конференцій набагато більше будуть знати і розуміти. На тих конференціях часто були представлені новини медичної науки. Такою, зокрема, була доповідь однієї студентки про СНІД. І як же дивувався професор Мартинів, навіть обурювався позицією професора – керівника секції, яка в заключному слові сказала, що не треба обирати якихось невідомих тем, – треба говорити про гіпертонічну хворобу, ІХС, а не про якийсь там СНІД...

До студентів ставився з належною повагою і розумінням. Екзамени за участю професора Мартиніва проводилися в спокійній, доброзичливій обстановці. Навіть якщо студент користувався шпиргалкою або чогось не знав – у спокійній співбесіді міг згадати, і коли міг поясни-

Лекції професора С. Мартиніва завжди збирали велику аудиторію слухачів, під час них були і демонстрація хворого, і глибокий аналіз проявів хвороби

ти – то вже мав позитивну оцінку. Все було на користь студента. Водночас, професор був надзвичайно порядною і принциповою людиною, не піддавався на всілякі прохання за нерадивих студентів.

Він мав що сказати і вмів це донести до слухачів. Як справжній інтелігент, був надзвичайно ерудованим, мав широкий світогляд і знання поза межами медицини, біології, науки взагалі. Тому від нього завжди можна було почути чимало нового і цікавого. Він був "сильним" спеціалістом-діагностом: і то не тільки в тера-

пії чи гематології, де був неперевершеним, але й в інших галузях медицини.

Ось такими були основні педагогічні засади професора Степана Мартиніва. І як було б добре, коли б вони усі, або хоча б більшість із них, якомога повніше знаходили своє продовження сьогодні у нашій вищій школі.

Всеволод ЧУМА,
доцент.

Світлина до статті – з родинного архіву д-ра Івана Шавалюка.

● Добродійність

З ТУРБОТОЮ ПРО ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ

Одним із найважливіших і найболючіших питань у кожній родині є турбота про здоров'я. Як зберегти здоров'я наших дітей, батьків, рідних, не втратити працездатність? Адже не секрет, що вітчизняній медицині далеко не лише до європейських стандартів, але й навіть до загальних санітарних норм, що існували за колишніх радянських часів.

Як свідчить історія, у найважчі кризові часи медицина, освіта і культура "виживають", значною мірою, завдяки меценатам і добродійцям. Саме таким меценатом на Львівщині є **Петро Іванович Писарчук**. Допомагаючи у відновленні храмів, реставрації замків, ремонті шкіл, порятунку життя і здоров'я важко хворих дітей, інвалідів, людей похилого віку, він вносить свою частку в справу розвитку держави, покращання життя її громадян.

Серед тих, хто звертаються до мецената по допомогу, є й керівники медичних установ Львова та області. Кілька років тому він придбав два автомобілі для потреб хворих Жовківської центральної

районної лікарні. Кардіохірурги Львівської обласної клінічної лікарні рятують життя важко хворих пацієнтів з допомогою набору інструментів, який подарував лікарні Петро Писарчук. Хворі діти, які лікуються у Львівській обласній дитячій спеціалізованій клінічній лікарні, отримали від нього багато гарних іграшок. При сприянні львівського мецената у дитячій клінічній лікарні "ОХМАТДИТ" відремонтовано меблі.

Нещодавно П. Писарчук забезпечив молодший медичний персонал 1-ї міської клінічної лікарні ім. Князя Лева якісним медичним одягом. "Ми дуже вдячні Петру Івановичу за цей подарунок, – говорить медсестра Ірина Михайлівна Тер-

лецька. – Сьогодні, коли невпинно зростають ціни на продукти харчування і комунальні послуги, для нас важливою є допомога і підтримка таких людей, як він. Адже зарплата у медсестер і санітарок настільки мізерна, що про новий халат годі й думати! А приходиться до пацієнтів у поношеному медичному одязі, погодьтесь, не етично".

Нині Петро Писарчук організував для львів'ян акцію "Хвороби подолаємо разом!". Медичний центр "Фіторія" безкоштовно проводить ультразвукову діагностику для гінекологічних хворих, надає медичну допомогу пенсіонерам.

Що ж, приклад мецената, народного депутата України Петра Писарчука вартий наслідування для інших заможних галичан. Адже піклування про здоров'я нації – то справа Божа!

Оксана МЕЛЬНИК,
координатор акції, секретар благодійного фонду "Південний".

● Подорожуймо разом з УЛТ

Французька неурядова громадська організація "Асоціація французько-української співпраці у сфері охорони здоров'я та фармації" (ASFUDS) спільно з Українським лікарським товариством у Львові організували Програму перебування у Франції українських фахівців з медицини і фармації. В рамках цієї програми до 100-річчя УЛТ у 2010 році заплановано п'ять поїздок у Париж. Пропонуємо увазі читачів враження учасниці першої з цьогорічних подорожей, що відбулася з 20 по 28 січня 2010 року.

"МИ ВДИХНУЛИ НЕПОВТОРНИЙ АРОМАТ ПАРИЖА..."

Серед учасників подорожі були представники різних медичних спеціальностей – кардіологи, педіатри, гінекологи, ендокринологи, стоматологи, інфекціоністи. Членами нашої групи були студенти та інтерни, викладачі та практикуючі лікарі, завідувачі відділень та головні лікарі. Проте всіх об'єднувала спільна мрія – вдихнути неповторний аромат Парижа, познайомитися з французькою охороною здоров'я, яку, за рейтингом ВООЗ, визнано однією з найкращих у світі.

Перебування в Парижі було надзвичайно насиченим як у медичному, так і культурному плані. Ми відвідали декілька лікарень, при цьому учасників було розподілено на підгрупи, адже охопити своєю присутністю всі запропоновані заклади було надто важко. Особисто мені було цікаво познайомитися з роботою

відділень радіології, кардіології та акушерства, а також з системою медичної освіти у Франції. Крім того, організатори надавали можливість побувати у хірургічному, реанімаційному та стоматологічному відділеннях. Своєрідним поєднанням культурної та медичної програми було відвідування музею історії медицини, дерматологічного музею муляжів Клініки Святого Луї, музею Інституту Пастера.

Нам розповіли, що медицина у Франції (як, зрештою, і у більшості Західних країн) страхова. Оплата за обслуговування проводиться через страхові компанії. У кожного працюючого жителя країни відраховується певний відсоток із зарплатні, щоб у майбутньому можна було заплатити за медичне обслуговування та отримати кошти на закупівлю ліків. Це так зване соціальне страхування.

Ми дізналися також про те, що медичні заклади Франції, переважно, є державними і заробітна платня медпрацівників у цих закладах, відповідно, не надто висока. Незважаючи на це, українські лікарі все ж прагнуть там працювати, бо умови праці у тамтешніх лікарнях значно кращі, ніж у нас. Виявилось також, що у Франції важливим моментом є не складність операції чи її тривалість, а термін перебування пацієнта в лікарні, бо кожен день там коштує дуже дорого.

Мені, як майбутньому педіатру, було цікаво почути про те, що у Франції особливо ретельно турбуються про молоде покоління. Витрати на підготовку до вагітності, виношування та догляд за дитиною відшкодовуються стовідсотково. Молодих мам ретельно навчають, як правильно доглядати за дітьми. Під час виходу з пологового будинку жінці дають

Французи dbають про навколишнє середовище, тому на вулицях Парижа у новорічні дні замість справжніх ялинок стоять "ялинки" з пластикових пляшок...

Дві сестри Крук (Наталія вивчає психологію, а Ірина – педіатрію) на фоні Ейфелевої вежі

чималий пакунок із засобами догляду за дитиною. Матері чи сім'ї отримують від держави грошову допомогу. В кожному районі є центри для дітей від 3 до 5 років. Після 5 років французькі малюки йдуть до школи, де їх також чекає прекрасне медичне обслуговування.

Щодо культурної програми, то і тут у нас було чимало вражень. Нарешті збулась моя мрія – я вперше в житті побувала у Луврі – відомому на весь світ музеї, де зберігається не менш відома картина Леонардо да Вінчі "Мона Ліза". Ми також відвідали архітектурні споруди, в яких жили французькі королі – Фонтенбло і Версаль. Собор Паризької Богоматері діє дуже заспокоїливо, незважаючи на свої величезні розміри і насиченість туристами та віруючими. Незабутньою для мене була й романтична прогулянка на кораблику нічною Сеною.

Найгарніший Париж, звичайно ж, з Ейфелевої вежі! Для економії грошей і посилення вражень ми вирішили подолати її пішки по сходах, а не ліфтом, і пройшли понад 600 сходинок. Для підйому на вежу моя міні-група вибрала найкращий час, бо на другому поверсі (третій, найвищий поверх був зачинений для відвідувачів у зв'язку з реставраційними роботами) ми опинилися незадовго до сутінків. Отож, ми побачили Париж: 1) у світлі дня; 2) у променях сонця, що заходить; 3) у світлі ліхтарів. Тепер можу впевнено стверджувати, що столиця моди та краси неймовірно гарна при будь-якому освітленні.

Для мене Франція асоціюється з парфумами, адже всім відомо, що саме тут виготовляють найкращі парфуми. Тому

дуже рада, що побувала у музеї парфумів "Fragonard" і тепер можу похвалитися тим, що й сама маю справжні французькі духи!

Окрім Парижа, ми побували також у Празі та Берліні. Кожна з наступних поїздок у межах французько-української програми також передбачає відвідання двох "бонусних" міст, щоразу інших.

Дякую організаторам цієї незабутньої подорожі, а особливо голові Українського лікарського товариства у Львові, доценту Андрію Ярославовичу Базилевичу, за надану нам чудову можливість вдихнути атмосферу Парижа.

Ірина КРУК,
студентка VI курсу медичного
факультету ЛНМУ
ім. Данила Галицького.

І Н Ф О Р М А Ц І Я

про Програму перебування у Франції українських фахівців у сфері охорони здоров'я та фармації 14-26 квітня 2010 року

Проект організовано французькою неурядовою громадською організацією "Асоціація французько-української співпраці у сфері охорони здоров'я та фармації" (ASFUDS) спільно з Українським лікарським товариством у Львові. До участі у Програмі запрошуються лікарі усіх спеціалізацій, викладачі та студенти медичних вищих навчальних закладів, фармацевти та інші працівники сфери охорони здоров'я з числа громадян України. Метою проекту є ознайомлення вітчизняних лікарів та фармацевтів з роботою медичних установ та системою підготовки медичних кадрів у Франції, відвідування спеціалізованих музеїв медицини тощо. Крім того, поїздка надає можливість ознайомитися з Францією, зокрема, з її столицею Парижем, містами Прага (Чехія), Мюнхен (ФРН), Женева (Швейцарія), Ансі (Франція), Барселона (Іспанія) та Відень (Австрія).

Контактний тел.: (032)2373114, 0503171700, 0674473221, e-mail: abazylevych@ukr.net (голова УЛТ у Львові, доцент Андрій Ярославович БАЗИЛЕВИЧ).

● **Вічна пам'ять!**

ЦЕ БУЛА СПРАВЖНЯ ЛЮДИНА

Світлій пам'яті Ігоря БАРИЛЯКА
– **активного діяча Всеукраїнського**
лікарського товариства

Минуло вже декілька місяців, як відійшов у вічність відомий вчений, невтомний працівник, талановитий керівник і професіонал, великий гуманіст, милосердна і надій-

району, де разом обстежували дітей і дорослих, по можливості надавали на місці медичну допомогу або допомагали лікуватись у провідних клініках столиці. Скільки користі людям принесли організовані доктором Баріяком заходи щодо запобігання розвитку вроджених вад та спадкової патології, зокрема, шляхом застосування антимутагенів рослинного походження для попередження хромосомних аберацій у осіб, що постраждали від наслідків Чорнобильської катастрофи, чи фолієвої кислоти – для попередження патології нервової трубки.

на людина – **Ігор Романович БАРИЛЯК**. Пройде не один рік, доки ми повністю оцінимо цю велику втрату для генетиків України.

Глибокий і винахідливий розум, щедре життєлюбство, святу шану до Батьківщини, невичерпну енергію передали йому батьки – справжні інтелігенти-патріоти. Ігор Романович зміг за своє коротке життя втілити основне покликання людини – віддавати, а не брати. Талант організатора, помножений на ширину синівську любов до рідної землі, на велике бажання робити людям добро, стали запорукою його життєвого успіху, дали змогу здобути міжнародне визнання.

Відданий та люблячий син України, він по-справжньому намагався захистити генофонд населення держави. Розроблені ним Державна науково-технічна програма "Захист генофонду населення України", концепція генетичного моніторингу населення в різних регіонах з урахуванням екологічного забруднення мутагенними токсикантами згуртували колективи генетиків з різних областей.

Ми, співробітники Івано-Франківського національного медичного університету, пишаємося тим, що нам випала така чудова нагода працювати під керівництвом Ігоря Романовича, досягати професійної майстерності, вчитись служити людям. Згадуємо експедиції в гірські села Верховинського

Вміння вчити не повчаючи – така рідкісна риса була характерна для Ігоря Романовича. Саме вона притягала молодих науковців різних спеціальностей до мудрого Вчителя, надавала наснаги у копіткій науковій діяльності. Активне пропагування генетичних ідей об'єднувало навколо нього різних фахівців і сприяло розвитку нашої генетики, оздоровленню нації. Притаманна йому відданість справі допомагала Ігорю Романовичу – експерту ВАК України – диференціювати справжні зерна талановитих досліджень від недостовірних робіт.

Яскрава особистість Ігоря Романовича Баріяка, без сумніву, залишила незгасаючий промінь в українській і світовій генетиці. Для кожного вченого важливе не тільки те, що залишається в наукових архівах, але насамперед те, що зостається плеяда вдячних йому учнів.

Ми доземно вклоняємося пам'яті мудрого Вчителя і збережемо її.

Л.Є. КОВАЛЬЧУК,
професор, завідувач кафедри медичної біології з
курсом медичної генетики Івано-Франківського
національного медичного університету.

ПЛАН ЗАХОДІВ З ПІДГОТОВКИ ТА ВІДЗНАЧЕННЯ 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА

- Підготовка та видання матеріалів з історії та розвитку Товариства, подарункових книг і матеріалів урочистих засідань (УЛТ у Львові – протягом 2010 р.).*
- Створення постійно діючої експозиції та стендів, присвячених діяльності УЛТ (музей історії медицини Галичини ім. М. Панчишина, УЛТ у Львові – червень-жовтень).
- Створення веб-версії "Екскурсії по музею історії медицини Галичини імені Мар'яна Панчишина" (музей, УЛТ у Львові – квітень-вересень).
- Карбування та введення в обіг ювілейної монети, присвяченої 100-річчю УЛТ (НБУ, ВУЛТ, УЛТ у Львові – вересень).
- Випуск і спецпогашення поштової марки та конверта, присвячених 100-річчю Товариства (Укрпошта, ВУЛТ, УЛТ у Львові – вересень).
- Організація у вищих медичних навчальних закладах, науково-медичних та провідних закладах охорони здоров'я конференцій та круглих столів, присвячених історії становлення та розвитку громадського лікарського руху і Товариства: "100-річчя професора С.М. Мартиніва", "50-річчя доктора медичних наук Ю.Й. Гаврилюка" тощо (ЛНМУ, ГУОЗ ЛОДА, УЛТ у Львові – травень-жовтень).
- Подання пропозицій щодо нагородження діячів Товариства державними нагородами та відомчими відзнаками (УЛТ у Львові, ГУОЗ ЛОДА – червень-вересень).
- Виготовлення логотипів, прапора, символіки Товариства, запрошень, тек, роздаткових матеріалів тощо (ВУЛТ, УЛТ у Львові – червень-вересень).
- Висвітлення заходів з відзначення 100-річчя Товариства, організація тематичних радіо- і телепередач, виготовлення фільму про Товариство, виступи в ЗМІ фахівців (Львівське радіо і телебачення, УЛТ у Львові – II-IV квартали 2010 р.).
- XIII Всесвітній конгрес СФУЛТ (Львівська ОДА, ЛНМУ, ВУЛТ, УЛТ у Львові – 30.09-3.10 2010 р.).
- Проведення урочистого засідання у місті Львові у приміщенні Львівського національного академічного театру опери і балету ім. С. Крушельницької (Львівська ОДА, ЛНМУ, ВУЛТ, УЛТ у Львові – 01.10 2010 р.).
- Організація і проведення святкових концертів та екскурсійної програми для учасників урочистих засідань та іноземних гостей у Львові (ЛОДА, ЛНМУ, УЛТ у Львові – жовтень).

* (тут і далі) у дужках вказано відповідальних за виконання і термін виконання в поточному році.

● 9 лютого –

Міжнародний день стоматолога

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА ВІТЧИЗНЯНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

В Україні:

- ✓ створено асоціації стоматологів, дитячих стоматологів, пародонтологів, імплантологів, щелепно-лицевих хірургів, приватно практикуючих стоматологів;
- ✓ у мегаполісах, малих містечках функціонує безліч приватних стоматологічних клінік та кабінетів; у кожному обласному та районному центрі є щонайменше одна державна стоматологічна поліклініка;
- ✓ вищі медичні навчальні заклади випускають сотні лікарів-стоматологів;
- ✓ є науково-дослідні інститути стоматології, десятки кафедр різного стоматологічного профілю, де працюють тисячі кандидатів та докторів медичних наук;
- ✓ видається ціла низка наукових стоматологічних періодичних видань, а також збірники наукових праць, монографії тощо;
- ✓ кожен п'ятий українець втратив усі зуби, кожен другий – користується зубними протезами;
- ✓ лише близько 5% населення має здорову порожнину рота.

● 14 лютого – День закоханих КОХАННЯ КОРИСНЕ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я

- ✓ Внаслідок дослідження близько 70 тис. чоловіків і жінок у США встановлено, що імовірність померти у віці до 50 років для чоловіків-холостяків на 58 відсотків вища, ніж для тих, хто одружений. Імовірність ранньої смерті для вдівців на 40 відсотків вища, а для розведених – на 27 відсотків, у порівнянні з показником серед одружених.
 - ✓ Внаслідок проведених досліджень було зроблено висновок про те, що соціальна ізоляція підвищує ризик ранньої смерті.
- Тож з нагоди Дня закоханих закликаємо: кохайтеся, бо це корисно для вашого здоров'я!

Вітаємо!

Українське лікарське товариство у Львові
щиро вітає доктора **Ореста КОПІЙЧУКА**
– голову первинного осередку товариства
у Львівському госпіталі інвалідів
та репресованих – з його ювілеєм!
Бажаємо міцного здоров'я та подальшої
плідної праці на ниві української медицини!
З роси і води Вам, дорогий колего!

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Ресстраційне свідоцтво
КВ № 529

Засновники і видавці:
Львівський національний
медичний університет ім. Данила
Галицького (ректор – д.ф.н.,
проф., акад. АНВО України
Борис Зіменковський)
Українське лікарське товариство
у Львові (голова –
доц. Андрій Базилевич)

Редакція часописів "Alma Mater"
і "Народне здоров'я"
при відділі гуманітарної освіти і
виховання (керівник відділу –
проф. Анатолій Магльований)

- Редакція зберігає за собою право скорочення і редагування текстів
- Відповідальність за достеменність інформації несе автор
- Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції

Передплатний індекс 30053

РЕДАКЦІЙНА РАДА:
доцент **Зеновій МАСНИЙ**
(головний редактор)

доцент **Анна ГАВРИЛЮК**
Алла СИНИЦЯ
(літературне редагування,
дизайн, верстка, коректура)

Адреса для кореспонденції:
79010 Львів, вул. Кармелюка, 3,
Управа УЛТ у Львові
тел.: (032) 276-97-98

Інтернет-адреса УЛТ:
www.ult.lviv.ua
e-mail: uprava@ult.lviv.ua

Тел./факс редакції:
(032) 275-58-75
e-mail: almater@ukr.net

Замовлення № 0210

Наклад 3300

Підписано до друку 11.02.2010 р.

Віддруковано у друкарні
ЛНМУ ім. Данила Галицького